

Opgave 2 België prijst zich meer en meer uit de markt

Het Belgische bedrijf Melcopack is producent van toetjes en heeft een jaarlijkse omzet van 170 miljoen euro en een toegevoegde waarde van 120 miljoen euro. Het bedrijf komt echter steeds meer in de problemen doordat de loonkosten in België veel sterker stijgen dan in de buurlanden Duitsland en Nederland.

Op dit moment zijn de loonkosten per product in België al hoger dan in de buurlanden. De loonkosten in België blijken veruit de hoogste in de eurozone. Volgens directeur Gilbert Goossens van Melcopack komt dat door het unieke Belgische systeem van automatische aanpassing van de lonen aan de inflatie. Als gevolg hiervan wordt de Belgische internationale concurrentiepositie aangetast.

1p 7 Zal de koopkracht van de werknemers in België als gevolg van de koppeling van de lonen aan de inflatie in de loop van de tijd dalen, gelijk blijven of stijgen? Licht je keuze toe.

2p 8 Leg uit dat het Belgische systeem van loonaanpassing kan leiden tot een verslechtering van de internationale concurrentiepositie van de Belgische ondernemers.

In de Belgische media wordt gewaarschuwd voor het gevaar dat bedrijven hun vestigingen naar het buitenland verplaatsen. Melcopack bestudeert de gevolgen van een verplaatsing van de toetjesproductie naar een van de buurlanden Nederland of Duitsland.

In de directievergadering van Melcopack wordt het onderzoek naar de verplaatsing van het bedrijf naar het buitenland besproken. De directeur komt op basis van bron 1 en bron 2 tot de conclusie dat de kostprijs het laagst is bij productie in Nederland.

Gebruik bron 1 en bron 2.

2p 9 Laat met een berekening zien dat de directeur terecht concludeert dat de kostprijs bij productie in Nederland lager is dan bij productie in Duitsland.

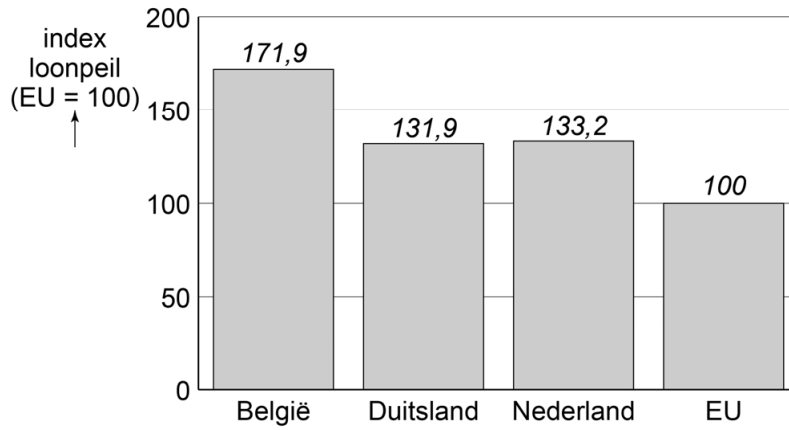
De directeur van Melcopack besluit ondanks het loonkostenvoordeel van de buurlanden om Melcopack toch niet naar het buitenland te verplaatsen vanwege de hoge kosten van de verplaatsing. Om toch winstgevend te kunnen blijven, wil hij de loonkosten bewaken. Hiervoor stelt hij dat de loonkosten als percentage van de bruto toegevoegde waarde niet verder mogen stijgen.

Gebruik bron 3.

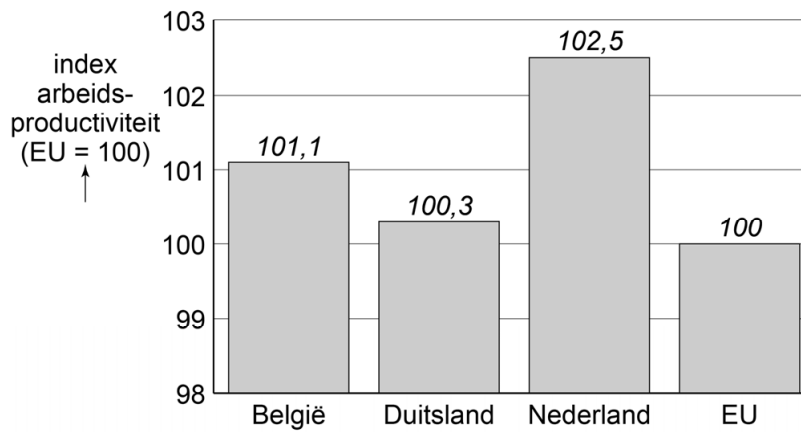
- 2p **10** Laat met een berekening zien dat het aandeel van de loonkosten maximaal 50% van de bruto toegevoegde waarde van een toetje mag bedragen.

Opgave 2 België prijst zich meer en meer uit de markt

bron 1 index loonpeil in drie landen van de EU

bron 2 index arbeidsproductiviteit in drie landen van de EU

**bron 3 gemiddelde prijsopbouw van een toetje bij Melcopack in 2019
(in euro's)**

winst	0,18
pacht fabriekspand	0,16
rentelasten machines, fabrieksinrichting en bedrijfsauto's	0,10
afschrijvingskosten machines, fabrieksinrichting en bedrijfsauto's	0,08
loonkosten	0,52
dienstverlening derde bedrijven (transport, schoonmaak, reclame e.d.)	0,22
energiekosten	0,07
verpakking	0,01
melk en andere grondstoffen	0,11
totaal	1,45

Toelichting

bruto toegevoegde waarde = omzet – inkoopwaarde goederen & diensten

*bruto toegevoegde waarde = som van de beloning voor productiefactoren
+ afschrijving*